

CATRECTARE.

ATrectare de sacris præcipue dicitur. Vergilius:
Tu genitor cape sacra manu, patrio scq; penates:
Me bello ex tanto digressum, & caede recenti:
Attrectare nefas.

T. Liuius ab urbe condita: Quod signum more uetusto, nisi
certæ gentis sacerdos attrectare non esset solitus.

CANIMO præsentि. accūrate

ANimo præsentí modus est loquendi, cum nō ignauie,
sed accurate & sedulo quid agitur.

Terentius in Eunicho: Animo hæc præsentí ut dicas.

Asconius Pedianus: Animaduertitur sensibus præsentí ani-
mo utentibus.

CADSCRIBERE.

ADscribere non est (ut aliqui putant) iuxta scribere, sed
aliquid addere, uel subiugere ad id, quod scriptum sit.
Cicero Attico: Sed cū id ad me Tullia scribat orans, ut quid
in Hispania geratur expectem, & semper adscribat id ui-
deri tibi.

Idem Ruffo: Illud me non animaduertisse moleste ferrem,
ut adscriberem te in Phano pecuniam iussu meo deposuis-
se. & paulo post: Nō adscripsi id, quod tua nihil referebat,
ego tamen adscripsisse mallé id, quod te video desyderare.
Idem Attico: Terētia tua magnos Articularum dolores ha-
bet, & te, sororemq; tuam, & matrem maxime diligit, salu-
temq; tibi plurimam adscribit.

CBENE uertat, Male uertat.

Modus est loquendi optantis, uel imprecantis, id est,
orare, ut

DE MODIS LATINE LOQVENDI.

9;

orare, ut res bene, uel male cadat.

Plautus in Aulularia: Quæ res recte uertat, mihiq; tibiq;, tuæque filiæ.

Idem in captiuis: Quæ res bene uertat mihi, meoq; filio:

Ibidem: Istud dñ bene uertant.

Vergilius: Hos illi quod nec bene uertat mittimus ædos.

¶ BARBARVM.

CVm Græci Barbaros (Festo autore) omnes præter se
ipsos dicāt, loca, quæ infra notaui, aliter accipiēda sunt,
atq; ab plerisq; interpretibus accipiūtur. Barbarum enim ^{Barbarū, frembde.} id significat, quod alienum, peregrinum, externum.

Plau. in Afinaria: Nomen huic Græce Onagos est fabulæ:
Demophilus scripsit, Marcus uertit barbare.

Idem in Trinummo: Nam nomen Græce huic est thesauro
fabulæ, Philenio scripsi, Plautus uertit barbare.

Horatius: Sonante mixtum tibijs carmen lyra, hac
Dorium, illac Barbarum.

Idem: Græcia barbaræ lento collisa duello.

¶ CADERE bene, Male, Oportune, Commode:

Bene & male cadere, oportune, & commode cadere, & ca-
dere absolute, modus est loquendi: cuius loco à multis
dicitur Bene & male succedere, siue accidere.

Cicero Attico: Cecidit belle.

Ibidem: Quod si auderem Athenas peterem, sanè ita cade-
bat ut uelle, nūc & nostri hostes ibi sunt, & te nō habemus.

Idem De oratore: Sed hoc tamen cecidit oportune.

Ibidem: Hoc loco Sulpitius insperanti mihi, inquit, & Cot-
tæ, sed ualde optanti utriq; nostrum cecidit,

m ; Idem

Idem in Verrem: Hoc adhuc percommode cadit.

Cæsar in commentarijs: Vbi tantos suos labores & apparatus male cecidisse uiderunt.

BENE AVDIRE, Male audire.

a. vituperari

a. laudari

Male audire non est (ut uulgas putat) qui obtusas aures habens: male audit, nec econtra Bene audire est, qui liberas habet ad audiēdum aures. Verum is qui de se male, uel bene, aut rumorem de se malum, aut bonum spargi percipit.

Terētius in Phormiōe: Bene dictis si certasset audisset bene.

Ibidem: Si herum insimulabis auaritiæ male audies.

Idem in Ecyra: Sine me hoc effugere obsecro uulgas, quod male audit, mulierum.

Cicero Attico: Nōnulli amici Appi ridicule interpretantur, qui me idcirco putant bene audire uelle, ut ille male audiat.

Idem in Oratore: Non quo libenter male audiam: sed quia ego causam non libenter relinquo nimium patiens, & lenitus existimor.

Ibidem: Cum Quintus Opimus consularis, qui adolescentulus male audisset festiuo homini Egilio, qui uideretur mollior: nec esset, dixisset: Quid tu Egilia mea quando ad me uenis cum tua colu & lana? nō pol, inquit, audeo, nam me ad famosas uetus mater accedere.

Idem in Verrem: Quæ Romæ magna est infamiarecio accepto edixeras ea sola te, ne gratis in prouincia male audires, ex edicto Siciliensi sustulisse uideo.

Idem de Finibus: Esse hominis ingenui, & liberaliter educati uelle bene audire à parentibus.

Belle

CEBELLE HABERE, Bene multi, Bona pars, Bono esse, Multo mane, Bene mane.

Obseruare Latini omnes debent, & qui latinitatis studi-
os sunt, uel minima quæq; eorum, quæ Cicero, & eru-
ditissimi illi, Ciceronis æquales in operibus suis scripta re-
liquerunt, qualia sunt Belle habere, bene multi, bona pars, ser vijl de meyste deyl.
bono esse, multo mane, bene mane. ser fro

Cicero pro Lucio Murena: Posthumus obuiam cum bene
magna caterua sua uenit.

Idem de Oratore: Habetis sermonem ^{et valde} bene longum.

Idem Attico: A Curione mihi literæ bene longæ.

Cassius Ciceroni: Classis bene magna.

Afinius Pollio Ciceroni: Habet inermes bene multos.

Dolobella Cice. Terētia minus belle habuit, sed certum scio
iam conualuisse eam.

Cicero de Oratore: Aiebat bonam partem sermonis in hūc
diem esse dilatam.

Ouidius in Fastis:

Pars bona montis erat.

Cicero Attico: Ad eū septimo Idus literas dedi bene mane.

Eidem: Binās quidem tuas Beneuenti accepi, quarum alte-
ras Fesulanus multo mane mihi dedit.

Hircius in commēt. Bene magna comparata manu prouin-
tiā uastare cœpit.

Ibidem: Bene magna multitudo.

Ibidem: Bene magnum tempus consumperunt.

Ibidem: Bene multis uulnerib; affecti.

Ibidem: Nostri ex humili conuale bene longe sunt digressi.

Boni

C BONI consule.

ynt grude ferent. **B**oni consule, modus loquendi ueterum illorum, id significat, quod Bonum iudica. Perfecti enim illi Latinitatis principes iudicare, consulere dicebant: ut si dicas: Rogo boni consulas, id sit, quod rogo bonum iudices.

Ouidius de Ponto:

Vt tamen hoc ita sit munus tua grande uoluntas:
Ad me peruenit, consuluitq; boni. Ibidem:
Quæ quanq; misisse pudet, quia parua uidentur:
Tu tamen hæc quæso consule missa boni.

C CAPVT.

Inſiciari nemo etiam mediocri ingenio audeat, esse modum quendam loquendi, qui linguam Latinam à Barba rie distinguat. Nam uerba, ac uocabula quid per se, & singillatim significet, innumeris Grammatici copiose differue re. Sed quid ijs coniunctis, composita oratione, usitato mo re loquendi, modus in ueteribus, ac perfectis autoribus ob tinuerit, nemo hactenus (quod ſciam) plane conſyderauit. Caput enim illud est, caput cenæ, caput & origio, caput malorum, caput factionis, & capiti tuo, quod genus execrationis est, & huiusmodi boni autores per translationem mira cum iucunditate suis scriptis interſeruerunt.

Plautus in Penulo: Capiti uestro iſtud quidem.

Vergilius: Capiti cane talia demes, Dardanio, rebuſq; tuis.

Idem: Di capiti ipsius, generiq; referuent.

Cælius Ciceroni: Te ad Nonum Calendarum Iunij Subro strarij (quod illorum capiti sit) diſſiparant periſſe.

Plautus in Mercatore: Ad capita rerum peruenias.

Idem in

Caput.